

Monniksparkiet: Van kostganger naar vrije vogel?

Adrienne Lemaire, Sovon Vogelonderzoek Nederland

Monniksparkieten komen oorspronkelijk uit Zuid-Amerika. Ze zijn in grote aantallen als siervogel naar Europa gebracht. In Europa zijn er zelfstandige populaties bekend van Spanje, Italië, Tsjechië en België, waar de soort voorkomt in stedelijke omgeving. De monniksparkiet heeft ook gebreed in Groot Brittannië, Duitsland en Nederland, echter zonder dat dit heeft geleid tot duurzaam zelfstandige populaties.

Vestigingen in Nederland waren altijd geassocieerd met bijvoederen, zoals de aanwezigheid van een vogelpark, kinderboerderij of particuliere liefhebber. Na het stopzetten van bijvoederen lukte het monniksparkieten tot nu toe niet om op eigen kracht te overleven. Intussen lijkt het er wel op dat de aantallen rond de huidige kernen bij Ouddorp (ZH), Herkingen (ZH) en Deventer (Ov) langzaam, maar gestaag toenemen.

Op waarneming.nl zijn dit jaar (tot medio juni) aantallen gemeld van maximaal 25 ex. uit Ouddorp, 36 ex. uit Herkingen, en 17 ex. uit Deventer. In Apeldoorn is het gemelde aantal tot nu toe lager dan in voorgaande jaren (7 ex in 2013, 20 in 2011).

Het is interessant om de ontwikkelingen de komende tijd goed te volgen en na te gaan of het deze vogels ook lukt om zelfstandig te overleven zonder al te veel directe hulp van mensen.

Waarnemingen doorgeven

We zijn erg geïnteresseerd in nieuwe vestigingen en (betere) documentatie van broedgevallen. Telrichtlijnen en herkenningsinformatie zijn te vinden op www.sovon.nl. Waarnemingen en bijzonderheden s.v.p. doorgeven via de telprojecten van Sovon of via waarneming.nl.

Een paartje monniksparkieten bij de ingang van hun nestholte in Ouddorp (Foto: Roy Slaterus)

Even voorstellen..

De monniksparkiet (*Myiopsitta monachus*), ook wel Muisparkiet genoemd, is met een lengte van 29 cm een stuk kleiner dan de welbekende halsbandparkiet (37-43 cm).

Als enige papegaaiesoort bouwt de monniksparkiet zelf een takkennest. Het zijn uitgebreide bouwsels in bomen of hoge struiken, waar families het hele jaar door gemeenschappelijk gebruik van maken. Solitaire nesten komen ook voor. In de groepsnesten zijn er aparte nestholtes voor broedende en niet-broedende individuen. De nesten worden bij een groeiende kolonie voortdurend uitgebreid met nieuwe nestholtes. De broedperiode is maart t/m juni. De variatie in legselgrootte is groot: 1-11 eieren. De broedduur is 24 dagen en de nestduur van de jongen circa 6 weken. Vervolgens blijven ze nog circa 3 maanden bij hun ouders. Paartjes zijn meestal monogaam.

Monniksparkieten foerageren gezamenlijk in grotere groepen waarbij ze voedselvluchten maken naar plaatsen in de omgeving. Ze verplaatsen zich dan vaak langs lijnvormige elementen. Ze eten zaden, vruchten en soms insecten.

Hoe tellen?

Monniksparkieten zijn geen vroege vogels. Op koude dagen worden ze pas later op de ochtend actief. Een geschikt moment om ze te tellen is als ze gezamenlijk uitvliegen om te gaan foerageren. Het is dan wel een kunst om overzicht te houden omdat ze meteen alle kanten uit kunnen vliegen. Broedgevallen zijn vast te stellen door nestholtes te nummeren en per holte bij te houden of er gebroed wordt (stelletje voor de ingang, geluiden van jongen uit het nest). Holtes kunnen ook bewoond worden door niet-broedende vogels, die hun ouders helpen bij het opvoeden van het nieuwe kroost. Je moet dus even de tijd nemen om te kijken hoe het precies zit!

Nestplaats van monniksparkiet in Ouddorp; ze nestelen in groepsnesten van door elkaar geweven takken die uit meerdere nestholtes bestaan (Foto: Roy Slaterus)